

ЯНГОЛ СОНЦЯ

КУПИТИ

Жиль Леруа - французький письменник, драматург і сценарист, лауреат Гонкурівської премії 2007 року за роман «Алабама Сонг» (який отримав і престижні премії «Ренодо», «Феміна», «Медічі»), автор понад 20 романів, п'єс, сценаріїв, автобіографії. Драматичний текст про Анжа Солея, або Янгола Сонця - це пронизлива, зворушлива, місцями вкрай еротична мелопея про кохання і війну. Жиль Леруа відомий естетизмом своїх текстів. Історія про Анжа - гангстера і сутенера - дуже кінематографічна іронічна love story (ЛГБТ+) на тлі історії про звільнення Парижа від німецьких загарбників, яка перегукується з подіями в Україні впродовж кількох останніх років.

Жиль Леруа

ЯНГОЛ СОНЦЯ

Переклад Івана Рябчія

Анотація

Жиль Леруа — французький письменник, драматург і сценарист, лауреат Гонкурівської премії 2007 року за роман «Алабама Сонг» (який отримав і престижні премії «Ренодо», «Феміна», «Медічі»), автор понад 20 романів, п'єс, сценаріїв, автобіографії. Драматичний текст про Анжа Солея, або Янгола Сонця — це пронизлива, зворушлива, місцями вкрай еротична мелопея про кохання і війну. Жиль Леруа відомий естетизмом своїх текстів. Історія про Анжа — гангстера і сутенера — дуже кінематографічна іронічна love story (ЛГБТ+) на тлі історії про звільнення Парижа від німецьких загарбників, яка перегукується з подіями в Україні впродовж кількох останніх років.

Фінансується Європейським Союзом.

Підтримуючи цю публікацію, Європейська Комісія наголошує, що її зміст відображає винятково авторську позицію, отож Єврокомісію не можна притягнути до відповідальності за будь-яку інформацію, вміщену в цій книжці.

Усі права застережені. Жодну частину цього видання не можна перевидавати, перекладати, зберігати в пошукових системах або передавати в будь-якій формі та будь-яким засобом (електронним, механічним, фотокопіюванням або іншим) без попередньої письмової згоди на це **ТОВ «Видавництво Анетти Антоненко»**.

ISBN 978-617-553-058-0

ISBN 978-617-553-033-7 (Серія «Особливі прикмети II»)

© Éditions Gallimard, 2011

© Іван Рябчій, український переклад, 2023

© «Видавництво Анетти Антоненко», 2024

1. Страх

Красун танцює з Капризою.

У темному куті Корсетті плює на свої черевики й навощує їх до блиску.

КОРСЕТТІ: І як вам вдається абстрагуватися?! Танцювати, зараз?! Ви хоч краплиночку тремтите? Відчуваєте відповідальність?

КАПРИЗА: Годі гундосити. Краще ходи до нас.

КОРСЕТТІ: Що, танцювати з вами?! Та як тільки у вас ноги не відняло! Він зараз, просто зараз чекає на смерть! Просто зараз сидить, переляканий до мурах!

КАПРИЗА: Саме тому і танцюємо — бо він там, ув'язнений. Прикутий ланцюгами. Скоро йому голову відітнуть. Так, ми танцюємо, бо така наша роль, бо ми будемо жити далі після цього жахіття, бо повернемося до звичного життя — всі ми, я, моя люба хвойдочко, і ти, Красуне, й твої зарізяки, і ти, Корсетті, зі своїми дівулями, якими торгуєш. Коли впаде ніж гільйотини, зникне завіса ночі, настане день, буде світло, багато світла, глядачі у дворі будуть мружитися, ніби вперше побачать сонце, — а для нас буде ніч, нарешті ніч, знову ніч, небачена і забута ніч...

КРАСУН: А що, як влаштувати ввечері бал? Гулянку для своїх? Лише ми — від Рошешуар до Мучеників[1].

КАПРИЗА: Оце діло! Жодної шпани!

КОРСЕТТІ: Нікого з Барбес! Нікого з Батиньйолів[2]! Складні з ними справи, що ж, ніде правди діти...

ХАЗЯЇН: Що, бал? На завтра у мене повно замовлених столиків. Публічні страти — це завжди нагода заробити. Не

можна не скористатися чужим горем. Від кабаре черги будуть тягнутися на пів бульвару! Хотів би я слухати свою совість...

КРАСУН (*прикладає руку до лоба над очима, мружиться, ніби шукає чогось довкола*): Га, совість?! Де?!

КАПРИЗА, КОРСЕТТІ: Ти ба, совість!

КАПРИЗА: Чули, вчора заарештували комісара? Хазяїне, вам це відомо?

КРАСУН: Тепер ви втратили покровителя. Що будете робити?

ХАЗЯЇН: Справді, останніми ночами мені дуже лячно. За ці роки всі встигли забутись, сміятись досхочу, курити і напиватись, завойовувати серця, шахраювати. Щоночі телепні, туристи і згорьовані блукальці щиро вірили, ніби нам весело і ми — найщасливіші у світі. Та останнім часом уночі мені лячно — я ніби бачу перед собою чуму й повний місяць водночас. Усюди сліпуча електрика, очі блищать, наче срібні, з нафарбованих вуст стирчать ікла. Досить лиш іскри — і все, бійка, сварка, сяє ніж у руці, кулак летить в обличчя... Вони заходяться в танку, міцно притискаючись одне до одного. Немов борці. Вони шалено цілуються — ніби одне одного пожирають...

КРАСУН: У газеті пишуть таке... (*Повагавшись, він таки читає.*) «Янголу Сонця відрубають голову цього ранку, о п'ятій. Він увійде в історію — перший страчений у Вільній Франції».

КАПРИЗА: О п'ятій, кажеш... У Санте[3], на світанку. Чи побачимо ми, як його голова впаде у кошик? Як туди потрапити? Як забрати її? Кого підкупити? Скільки це коштує?

КРАСУН: Здурів, чи що?! Голову забрати?!

КАПРИЗА: Віддамо її його неньці. Матінка Сонце, певно, захоче голову свого сина. Зуб даю!

МАТІНКА СОНЦЕ (*підскакує, явно не в собі*): Знаєш, хто ти? Та ти сама любов в образі дівки!

КАПРИЗА (*зашарівшись*): Нічия я не любов...

Чути сміх. Постріли. Ще і ще постріли, проте крики людей ніби намагаються здолати цей звуковий хаос.

МАТІНКА СОНЦЕ: Я шукаю синочка. Гадаю, загубила його у галереї на бульварі Барбес або... або серед гармидеру на ринку Святого Петра. Шукала на вулицях, вуличках, у завулках, вертепах, пасажах... В особняках, у барах, на перехрестях — спускалась і в метро... На станціях «Аббес», «Пігаль» і «Бланш» оголошувала по гучномовцю, що шукаю його... Та він не відгукується. Синочок зник, а він же ще маля! І шести рочків не має... Уявляєте?! Втратити п'ятирічне дитя серед натовпу у великій крамниці тканин! Я пішла по кілька унцій мадрасу та тюлю з блискітками. Хотіла купити для нього метровий відріз сірої фланелі, а ще — синьої саржі. Хочу пошити піджачок і штанці... Його перші довгі штанці... А він узяв і загубився! Такий кумедний, у куцях штанцях, у легкій футболці, майже голенький, такий беззахисний... Що й казати, погана я мати. Гріш мені ціна...

Матінка Сонце виходить.

ГОЛОС НІМЦЯ (*знадвору*): Nie warden wir unser geben. Nichts warden wir zuruck geben. Lieber verrecken[4].

Удалині чути постріли. Глухі зойки. І знову, й знову голос того самого німця: «Lieber verrecken». А потім — голос юного французького.

ФРАНЦУЗЬКИЙ ГОЛОС (*знадвору*): Та пішли ви! Ми не здамося!

2. Марко

Заходить Марко. За його спиною чути гудіння бульвару — гуркіт автівок, сирени, гудки, скрегіт військових вантажівок, постріли.

МАРКО (несміливо): Троянди! Кому троянду?

ХАЗЯЇН: Геть, любчику шолудивий!

МАРКО: Мадемуазель, хочете троянду? Вони свіжі, щойно зрізані! Ні зараз, ні потім свіжіших вам не знайти!

ХАЗЯЇН: У моєму барі не місце мародерам твого розливу! Геть!

КРАСУН: Лишіть його в спокої, хазяїне. Це ж просто хлопчеченя. Ану йди сюди, покажи троянди!

Красун дарує одну троянду Капризі, але та відмовляється. Тоді Красун зубами відкушує стебло й чіпляє квітку на піджак Корсетті, який глузливо знижує плечима.

КРАСУН: Добре, що це не фіалки! Поповзли б чутки, ніби ти врізав мені в око, — а ти це можеш!

КОРСЕТТІ: Ану цить! То наші фіалки, інтимні!

І вони хрипко сміються.

КАПРИЗА: Годі нявчати! Йдіть деінде хвалитися своїми хлоп'ячими забавками! Ви поводитесь непристойно.

КРАСУН: А хто тут хвалиться, га? Корсетті, ну ж бо, скажи їй: нічого не було!

Красун сідає поруч із Корсетті, плечем, стегном і ногою міцно тулиться до нього. Корсетті різко відсахується.

КАПРИЗА: Геть сором втратили! Та й серце також... (До Марко.) А скажи-но мені, циганча, звідки ти взявся такий, серед ночі, ще й зі свіжими пахучими квітами? (Вколовшись об шип троянди.) Ай!

МАРКО: Не маю нічого проти фіалок. Я торгую трояндами, але фіалки — теж непогано... Там, на бульварі, в усіх мармизи, ніби когось ховають. Кажуть, на світанку будуть страчувати якогось хлопчину, когось із цього кварталу, проте ніхто не наважується вголос назвати його ім'я...

ХАЗЯЇН: Це стосується нас усіх. Його мати мешкає в цьому будинку. А тепер — геть звідсіля!

КАПРИЗА: Авжеж, ми засмучені, хоч він і чудовисько. Не хочу нічого чути — справжнє чудовисько!

МАРКО: Де його розстріляють? Страта буде публічна?

КОРСЕТТІ: От лайно! Ти вмієш дістати, малий!

ХАЗЯЇН: Кажу ж вам — він іще очистить ваші кишені. Ну й пики будуть у вас, шановне панство, коли вас обійде шмаркач!

КРАСУН: Той, хто мусить померти, — звичайна людина, тож сконає від леза, а не від куль. Розстріл — привілей зрадників, шишок, міністрів та адвокатів. А ми, парії, нікчеми, люди без статусу, маємо повне право на гільйотину.

КОРСЕТТІ: А ти в курсі, що страчені на гільйотині стають на повний зріст? Спинаються на ноги вже без голови.

МАРКО: Та ну?! Невже правда?!

КОРСЕТТІ: Нерви бунтують.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ